

41 Í farþegaþyrginu, þar sem bifreiðaefirlitið ákveður, skal fest upp öxi í
24. júní slíðrum, sem fljótt má grípa til, hentug til að höggva gat á byrgið eða brjóta
rúðurnar, ef slys vill til. Öxin og slíðrin skulu vera af þeirri gerð, sem bifreiða-
eftirlitið ákveður.

Reglugerð þessi er hér með sett samkvæmt lögum nr. 62, 28. janúar 1935,
um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum til þess að öðlast þegar gildi og
birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 24. júní 1936.

Haraldur Guðmundsson.

Páll Pálmason.

42
8. júlí

AUGLÝSING

um staðfesting heilbrigðismálaráðuneytisins á heilbrigðissamþykkt
fyrir Ólafsfjarðarhrepp í Eyjafjarðarsýslu.

Samkvæmt lögum nr. 64, 10. nóv. 1905, um heilbrigðissamþykktir fyrir
bæjar- og sveitarfélög er hér með staðfest eftirfarandi heilbrigðissamþykkt
fyrir Ólafsfjarðarhrepp, sem sýslunefnd Eyjafjarðarsýslu hefir samþykkt effir
tillögum hreppsnefndar:

HEILBRIGÐISSAMÞYKKT

fyrir Ólafsfjarðarhrepp.

1. gr.

Heilbrigðissamþykkt þessi gildir fyrir Ólafsfjarðarhrepp, og skal ákvæðum
hennar beitt að fullu í Ólafsfjarðarkauptúni, en utan kauptúnsins að svo miklu
leyti, sem við verður komið.

2. gr.

Heilbrigðisnefnd skipa lögreglustjóri, og sé hann formaður, héraðslæknir
og einn maður, kosinn á almennum hreppsfundi til þriggja ára í senn. Nefndin
kys sér ritara og skiptir að öðru leyti með sér störfum.

3. gr.

Formaður kveður nefndina á fund, þegar honum þykir þörf á, eða einhver
nefndarmanna óskar þess. Auk þess sér hann um, að fyrirskipunum nefndarinn-
ar sé hlýtt.

Fundir séu haldnir ekki sjaldnar en tvisvar á ári, vor og haust.

Almenn ákvæði.

42

8. júlí

4. gr.

Nefndinni skal heimilt að rannsaka allt það, er um ræðir í þessari samþykkt eða þýðingu hefir fyrir heilbrigði manna, hvort heldur er á almanna-færi eða í einstakra manna eign. — Einu sinni á ári skal nefndin skoða allar eignir á því svæði, sem samþykktin nær yfir, og er heimilt að skipta því starfi milli nefndarmanna. Heilbrigðisnefndin skal færa inn í sérstaka bók allt það, sem hún finnur aðfinnsluvert, og hún skal skriflega skipa þeim, sem í hlut eiga, fyrir um það, hvað gera skuli til umbóta.

5. gr.

Telji heilbrigðisnefnd nauðsynlega einhverja þrifnaðar- eða heilbrigðisráðstöfun, sem hefir í för með sér útgjöld úr hreppssjóði, skal hún leggja málið fyrir hreppsnefnd og fara fram á, að féð sé veitt. Þó getur nefndin látið gera bráðnauðsynlegar þrifnaðarbætur án fengins samþykkis hreppsnefndarinnar, ef brýn nauðsyn ber til, að þær séu gerðar tafarlaust, svo sem ef far-sótt kemur upp í kaupþúninu. Neiti hreppsnefnd slíkri fjárveitingu, er heilbrigðisnefnd heimilt að skjóta málinu til sýslunefndar, sem ræður úrslitum.

6. gr.

Nú býr eigandi ekki í húsi sínu, og skal hann þá fela einhverjum full-veðja manni, sem í húsinu býr, að vera húsráðandi. Skal húsráðandi gegna öllum skyldum eftir samþykkt þessari, með tilliti til eignarinnar, sem annars hvíla á húseiganda.

Um almennt hreinlæti og þrifnað.

7. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á, að ekki safnist fyrir óhreinindi á opnum svæðum eða óbyggðum lóðum. Í fjöruna eða á almanna-færi má enginn fleygja frá sér slori, hræjum, rusli né öðru því, er valdið getur óhreinindum og óhollustu.

Á húshlíðar, gafla eða girðingar, sem vita að götu eða torgi, má ekki hengja fiskiföng eða annað, sem óþrifnaður er að eða óþefur. Ekki má heldur hafa fisktrönur við götu eða á almanna-færi.

8. gr.

Öllum portum og annari óbyggðri lóð umhverfis hús skal halda hreinum, og er það á ábyrgð lóðarhafa, að þess sé gætt.

9. gr.

Enginn húsráðandi má fleygja sorpi, ösku eða öðrum óhreinindum inn á lóð annars manns. Geri hann það, skal hann vera skyldur að flytja óhreinindin aftur burtu tafarlaust.

42

8. júlí

10. gr.

Á hverju vori, í maí eða júní, skal heilbrigðisnefndin láta fara fram hreinsun á öllum göturæsum, opinberum lóðum og opnum svæðum, sem almenn-ingur hefir not af. Kostnaðurinn greiðist úr sveitarsjóði. Þá skulu og allir húsráðendur láta hreinsa öll óhreinindi af lóðum sínum. Vanræki einhver þessa hreinsun, er heilbrigðisnefnd heimilt að láta framkvæma verkið á kostnað lóðarhafa. Kostnað, sem af því leiðir, má taka lögtaki hjá lóðarhafa.

Götur kaптúnsins og ræsi skal hreinsa á kostnað hreppsins svo oft, sem heilbrigðisnefnd þykir þurfa.

Um fráræslu.

11. gr.

Þar í kaптúninu, sem ekki næst til sameiginlegrar skollpveitu fram í sjó, og á meðan það er ekki, er heimilt að veita eldhúss- og þvottaskolpi í lokaðar gryfjur, eins og verið hefir, enda séu þær hæfilega langt frá húsi, viðunanlega gerðar að dómi heilbrigðisnefundar og þær hreinsaðar eftir þörfum.

12. gr.

Ef skollpveita er gerð á opinberan kostnað eða á kostnað einstakra manna, skulu þeir, sem hús eiga nærri veitunni, skyldir að gera skollpræsi, hver frá sínu húsi, út í þá veitu, og skulu þau ræsi ekki miður gerð en aðalveitan.

13. gr.

Skyldir skulu eigendur blautfisks- og lýsisbræðsluhúsa að gera ræsi frá húsum þessum í sjó fram, ef heilbrigðisnefnd álitur þess þörf.

Um vatnsból.

14. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa eftirlit með vatnsveitu kaптúnsins og þeim viðbótum, sem við hana kunna að verða gerðar. Skal hún sjá um, að þróin sé hreinsuð nægilega og varin fyrir ágangi. — Vatn, sem tekið er til fiskþvottar, má ekki taka nema úr vatnsveitu kaптúnsins eða öðru því vatnsbólí, sem heilbrigðisnefnd tekur gilt.

Um íbúðarhús.

15. gr.

Öll hús, sem notuð eru til íbúðar, skulu vera svo gerð, að unnt sé að halda þeim hreinum. Gluggar skulu vera á hjörum, að minnsta kosti einn í hverju herbergi.

16. gr.

Heilbrigðisnefnd má heimta af leigjanda eða eiganda húss, að ræsað sé íbúðarherbergi, ef herbergið er svo óhreint, að nefndin telur ámælisvert, eða íbúunum hætta búin af því.

17. gr.

Sé íbúðarhús svo illa gert, hrörlegt eða þröngt, að heilbrigðisnefnd álitur hættu fyrir heilsu manna að búa í því, þá getur nefndin bannað íbúðina. Skal nefndin þá tilkynna húsráðanda bannið skriflega og færa rök fyrir. Skal fólk þá flytja úr húsinu innan tveggja mánaða frá tilkynningardegi, sé húsið ekki bætt á þeim tíma, svo að heilbrigðisnefnd líki. Heimilt er húseiganda þó, innan 8 daga, að skjóta skipun nefndarinnar til hreppsnefndar, sem þá leggur úrskurð á málið í samráði við héraðslækni svo fljótt, sem unnt er.

42

8. júlí

18. gr.

Kjallara má ekki nota til íbúðar án leyfis heilbrigðisnefndar. Undir íbúðarhúsum má ekki hafa kjallara svo gerða, að vatn standi nokkurn tíma í þeim.

Um peningshús, hauga og safngryfjur.

19. gr.

Eigi má án leyfis heilbrigðisnefndar hafa stórgripi, sauðfé eða geitfé í íbúðarhúsum manna eða byggingum áföstum við íbúðarhús.

20. gr.

Heilbrigðisnefnd skal segja fyrir um, hvar peningshús, haughús, haugstæði eða forir megi vera, og má enginn gera þau af nýju, nema hann hafi fengið samþykki heilbrigðisnefndar til þess og hlíti fyrir mælum hennar um frágang og tilhögun. Peningshús og haugstæði, sem eru eldri en þessi samþykkt, getur heilbrigðisnefnd heimtað að séu lögð niður, færð úr stað eða breytt, ef hún telur af þeim óþrífnað.

Um salerni.

21. gr.

Hverju íbúðarhúsi skal fylgja salerni eitt eða fleiri eftir stærð hússins og fjölda íbúða. Salerni skal þannig gert, að gólfið sé steinsteypt eða úr hefluðum og plægðum gólfborðum, og liggi gólfið hærra en jarðvegurinn í kring. Hafa skal í salerninu saurkagga, vel vatnsheldan, og ná hann fast upp að setu. Setumbúnaðurinn skal vera laus og allt þannig útbúið, að sem auðveldast sé að þvo og sótthreinsa salernið. Hafa má salernið innan húss í sérstökum klefa, ef góður loftsúgur er í klefanum og það er hreinsað daglega.

22. gr.

Í salernum skal seta og gólf jafnan vera hreint og saurilátin tæmd áður en þau fyllast.

23. gr.

Hreppsnefndin getur látið hreinsa salerni í hreppnum gegn endurgjaldi frá húsráðendum. Kostnað, sem af þessu leiðir, má taka lögtaki hjá húseiganda.

24. gr.

Heilbrigðisnefnd skal segja til um það, hvar megi láta saur úr salernum.

25. gr.

Ef engin salerni fylgja húsum þeim, sem eldri eru en þessi samþykkt, eða þau eru illa gerð eða óþrifleg, þá getur heilbrigðisnefnd heimtað af húsráðendum, að þeir geri ný salerni samkv. 21. gr. Heimilt er heilbrigðisnefnd að láta byggja salerni til almenningsnota eitt eða fleiri. Kostnað við byggingu þeirra og hirðingu skal greiða úr sveitarsjóði.

Um sorp og önnur óhreinindi.

26. gr.

Hverju húsi skal fylgja sorpkista, sem heilbrigðisnefnd álitur viðunanlega. Skál í hana safna allri ösku og sorpi, sem til fellur frá húsinu, og það flutt út í sjó, eða á annan þann stað, sem heilbrigðisnefnd samþykkir. Sé misbrestur á, að þessu sé hlýtt, má heilbrigðisnefnd láta útbúa sorpkassa, safna í þá og láta sorpið burt á kostnað húseiganda.

27. gr.

Nú álitur hreppsnefnd heppilegra, að sérstakur maður sé ráðinn til að hreinsa sorp í bænum, og er henni það þá heimilt á kostnað húseiganda og leigjenda.

28. gr.

Það er skylda sjómanna að flytja allt slor og allan fiskúrgang, sem ekki er safnað í gryfjur með ráði heilbrigðisnefndar eða hagnýtt á annan hátt samdægurs svo langt út á sjó, að það berist ekki aftur upp í fjöruna.

29. gr.

Þegar lóðir eru stokkaðar upp eða beitt, skal öllu rusli af lóðunum og beituúrgangi safnað saman í ilát og það flutt burtu jafnóðum með slorinu.

Formenn og bátaeigendur bera ábyrgð á, að ákvæðum þessarar greinar sé hlýtt.

30. gr.

Til frekari tryggingar ákvæðum 29. gr., skal kjósa á hreppsfundi 2 menn eða fleiri, ef þurfa þykir, sem hafi ásamt heilbrigðisnefnd og bryggjuformanni eftirlit með hreinlæti kringum bryggju og fiskpalla yfir vertíðina. Geri þeir heilbrigðisnefnd aðvart um, ef einhverjir kynnu að brjóta í bág við þessi ákvæði eða önnur þar að lútandi.

31. gr.

Öll fiskverkun og verkun á fiskúrgangi skal fara fram á þeim svæðum, sem heilbrigðisnefnd ákveður til þess.

32. gr.

Á kaupstaðarlóðinni eða í nágrenni við hana má ekki reka neinn þann iðnað, sem óhollusta fylgir, óþefur eða óþrifnaður, nema heilbrigðisnefnd veiti leyfi til þess. Skal allur iðnaður, þar með talinn fiskverkun og annað því líkt, háður eftirliti heilbrigðisnefndar og fyrirmælum, að því er hreinkæti snertir bæði utan húss og innan.

42

8. júlí

33. gr.

Verksmiðjur, ef reistar kunna að verða, og vinnustofur, þar með talin fiskverkunar- og beitingarhús, skulu háð eftirliti heilbrigðisnefndar og fyrirmælum, að verkafólki sé þar ekki hætta búin af illri aðbúð. Séð skal fyrir nægilegu loft-rúmi og loftræstingu. Nægileg upphitun skal vera í öllum vinnustofum, og nær það ákvæði einnig til beitingarhúsa, sem unnið er í að vetrarlagi.

Um samkomuhús og sölubúðir.

34. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa eftirlit með samkomuhúsum og sölubúðum í kauptúninu og sjá um, að slíkir staðir séu hreinsaðir svo oft, sem hún álitur þess þörf, og af þeim, sem hún álitur til þess færa. Skulu þessi hús þvegin hátt og lágt að minnsta kosti einu sinni á ári og gólf í þeim hvern þann dag, sem notuð eru.

35. gr.

Í verzlunarbúðum, skólum og öllum þeim húsum, sem notuð eru til almennra mannfunda, skulu vera nægilega margir hrákadallar, og séu þeir vandlega hreinsaðir í hvert sinn, sem húsið er notað.

36. gr.

Hverju samkomuhúsi skulu fylgja salerni svo mörg og stór, sem heilbrigðisnefnd telur nauðsynlegt, og þannig útbúin og hirt, sem nefndin mælir fyrir um.

Heilbrigðisnefnd getur bannað notkun samkomuhúss, þar til fyrirskipunum hennar um þetta er fullnægt.

Um skóla.

37. gr.

Heilbrigðisnefnd skal skoða eða láta skoða öll skólahús í sveitinni, hvort heldur eru í opinberri eign eða einstakra manna, að minnsta kosti tvisvar á ári.

38. gr.

Hver sá, er tekur til kennslu 10 börn eða fleiri, er skyldur að tilkynna það, og hvar hann ætlar að kenna.

39. gr.

Hver kennslustofa skal vera svo stór, samanborið við nemendafjölda, sem héraðslæknir álitur viðunandi. Allir gluggar skulu vera á hjörum, sé ekki önnur loftræsting. Gólf skulu þvegin daglega, en ekki sópuð.

42

8. júlí

Ef nemandi eða kennari hefir berklaveiki eða annan næman sjúkdóm og læknir álitur, að um smithættu sé að ræða, þá getur heilbrigðisnefnd bannað, að nemandi eða kennari komi í skólann, þar til smithættan að dómi læknis er um garð gengin.

40. gr.

Um matvæli.

41. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á, að ekki sé höfð á boðstólum matvara, sem sé svikin, skemmd eða skaðleg fyrir heilsu manna. Skal henni heimilt að kaupa sýnishorn af hverri matvöru, er hún telur líkur til að skemmd sé eða svikin, og láta rannsaka hana á kostnað sveitarsjóðs.

42. gr.

Nú er það bersýnilegt, eða kemur í ljós við rannsókn héraðslæknis eða annara manna, sem vit hafa á, að einhver matvara er skemmd eða skaðleg, og skal þá eyðileggja vöruna eða gera hana á einhvern hátt óskaðlega heilsu manna á kostnað þess, sem vöruna hefir á boðstólum.

43. gr.

Kjöt af veikum skepnum eða sjálf dauðum má ekki selja til manneldis.

44. gr.

Heilbrigðisnefnd getur bannað matvælasölu, ef sölustaður virðist óhæfur vegna óþrifnaðar. Svo getur nefndin og bannað matvælasölu um stundarsakir, ef næmur sjúkdómur er á sölustaðnum og hætt er við, að salan greiði sjúkdómnum götu.

Um slátrun.

45. gr.

Skepnum má ekki slátra við götu eða á almannafæri, heldur skal það gert að húsabaki eða innan girðingar. Þegar slátrun er lokið, skal þrifað til á blóðvelli og flytja allt burt, sem til óþrifnaðar er.

Sullum skal safna í sérstakt ílát og brenna.

Hundar mega ekki koma nálægt slátrun.

46. gr.

Enginn má slátra skepnum til að selja, nema hann hafi fengið til þess skriflegt leyfi heilbrigðisnefndar, og verður hann að fullnægja þeim ákvæðum um þrifnað og tilhögun, sem hún setur.

Hreppsnefnd er heimilt að banna sölu á kjöti, nema stimplað sé af manni, sem hefir vottorð dýralæknis um, að hann sé fær um að framkvæma kjötskoðun.

Um hundahald.

42

8. júlí

47. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hlutast til um, að hundar séu ekki hafðir að óþörfu og að þeir séu hreinsaðir reglulega. Heimilt er heilbrigðisnefnd að láta lóga gömlum hundum, sem bandormar finnast í, ef sýnilegt þykir, að þeir verði ekki gerðir hættulausir á annan hátt.

Um mjólkursölu.

48. gr.

Öll mjólkursala skal háð eftirliti heilbrigðisnefndar, og getur nefndin bannað að mjólkursölu á eða frá heimili, ef næmur sjúkdómur gengur á heimilinu, eða ástæða er til að halda eða vissa fyrir, að kýrnar séu veikar.

Berklaveikar manneskjur mega hvorki hirða kýr, mjólk eða hafa með höndum þá mjólk, sem selja skal.

49. gr.

Heilbrigðisnefnd getur og bannað mjólkursölu, ef óþriflega er farið með mjólkina eða hreinlæti í fjósum og hirðing kunna er í svo löku standi, að erfitt verði að forðast, að mjólkin óhreinkist.

Um brauðgerðarhús.

50. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á brauðgerðarhúsum í kaupúniinu, og eru bakarar skyldir að hlýða fyrirmælum hennar, að því er hreinlæti snertir.

Enginn má reisa brauðgerðarhús eða byrja bakaraiðni í eldra húsi nema að fengnu leyfi heilbrigðisnefndar, og skal hann hlýða fyrirmælum hennar um alla tilhögun.

Tóbaksnautn er bönnuð í brauðgerðarhúsum, og enginn má sofa í stofum, sem notaðar eru til brauðgerðar.

51. gr.

Bakarar skulu hafa hvítar yfirhafnir yztar klæða, sem ávallt séu hreinar. Þeir skulu og þvo höfuð sitt og hendur áður en þeir taka til starfa. Deig má ekki hnoða með fótum.

52. gr.

Þeir menn mega ekki vinna að brauðgerð, sem hafa lungnatæringu eða annan næman sjúkdóm eða opin sár eða útbrot á höndum eða handleggjum.

Bakarar og afgangslúfólk í brauðbúðum skulu í byrjun hvers árs láta heilbrigðisnefnd í té heilbrigðisvottorð frá lækni. Auk þess getur nefndin krafist slíks vottorðs, ef henni þykir ástæða til.

Um næma sjúkdóma.

53. gr.

Komi hættuleg farsótt upp í hreppnum eða nálægum sveitum, þá er heilbrigðisnefnd heimilt að setja um stundarsakir strangari fyriræli um hreinlæti utan húss og innan, burtflutning á óhreinindum o. s. frv. en í samþ. þessari felast.

Um kirkjugarða.

54. gr.

Þá er gera skal nýjan kirkjugarð eða stækka gamlan, skal leita álots heilbrigðisnefndar, og getur hún heimtað, að garðstæði sé þurrkað með lokræsum, ef það er svo rakt, að vatn komi nokkru sinni upp í grafirnar.

Vatnsból má ekki vera nær kirkjugarði á jafnsléttu eða undan brekku en bilið sé 100 m. Allir kirkjugarðar skulu vera grasi grónir. Grafa skal svo djúpt, að tveggja álna moldarlag sé ofan á kistu.

Um sektir.

55. gr.

Ef menn brjóta þessa samþykkt eða vanrækja að íramkvæma á settum fresti nokkra þá skipun, sem heilbrigðisnefnd gefur samkvæmt henni, þá varðar það sektum, allt að 200 krónum, er renna í sveitarsjóð.

Ef heilbrigðisnefnd kys heldur að láta vinna verk það, sem vanrækt hefir verið, á kostnað þess, sem verkið átti að vinna, þá er henni það heimilt, og skal þá greiða kostnað þann, sem af því leiðir til bráðabirgða úr sveitarsjóði, en síðan taka hann lögtaki hjá þeim, sem sekur er.

Samþykkt þessi öðlast gildi þegar í stað og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í heilbrigðismálaráðuneytinu, 8. júlí 1936.

Haraldur Guðmundsson.

Ragnar Bjarkan.

S A M Þ Y K K T**um forkaupsrétt Patrekshrepps á hafnarmannvirkjum o. fl.**

Samkvæmt heimild í lögum nr. 22, 23. júní 1932, um forkaupsrétt kaupstaða og kauptúna á hafnarmannvirkjum o. fl. hefir hreppsnefnd Patrekshrepps gert eftirfarandi samþykkt:

Patrekshreppi er áskilinn forkaupsréttur á eftirgreindum fasteignum í kaup-túninu (hreppnum):